

ปาฐกถาพิเศษ

“ประเทศไทย พระมหากษัตริย์ในโลกยุคโลกาภิวัตน์”

โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

ณ สมาคมเอเชีย กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

*****

าพณฯ

ผู้มีเกียรติ

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ

ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มายังกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เพื่อกล่าวสุนทรพจน์ต่อที่ชุมนุมอันทรงเกียรติของท่านผู้เป็นมิตรของประเทศไทยสำหรับสิทธิพิเศษที่ได้รับครั้งนี้ ผมใคร่ขอขอบคุณเจ้าภาพร่วมและผู้จัดงานในวันนี้ อันได้แก่ สมาคมเอเชีย (Asia Society) ธนาคารแห่งอเมริกา (Bank of America) และบริษัทยูโนแคล (UNOCAL)

ในแนวทางที่น่าชื่นชมของแต่ละคณะ เจ้าภาพร่วมทั้งหลายของเราเป็นประจักษ์พยานที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมมืออันเป็นที่พึงพอใจซึ่งกันและกันระหว่างมิตรและพันธมิตรที่แนบแน่นทั้งสอง อันได้แก่สหรัฐอเมริกาและประเทศไทย ซึ่งได้ดำเนินมาเป็นเวลากว่าหนึ่งศตวรรษ

เรื่องที่ผมได้เลือกมาพูดในโอกาสนี้เป็นเรื่องที่เปรียบเสมือนชีวิตจิตใจ ในการนี้ ผมหวังที่จะให้ความกระจ่างจากมุมมองของผมเองในเรื่องแนวทาง ในการพัฒนาของประเทศเรา ทั้งในด้านสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย เรื่องเหล่านี้เป็นเพียงความคิดเห็นว่า เราในฐานะประเทศชาติได้ประสบความสำเร็จอย่างไร เราทำได้ดีเพียงใดในช่วงเวลาที่ผ่านมา และเรากำลังมุ่งไปทางใดท่ามกลางความท้าทายของสิ่งแวดล้อมใหม่ของโลกที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ

ประเทศไทยสามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้อย่างแน่วแน่ในการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมหันต์ของวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ สายใยทางสังคมของเราได้ทนต่อแรงและความปั่นป่วนดังกล่าว ซึ่งมีขีดความสามารถเพียงพอสำหรับการทำลายให้แตกสลายได้ สถาบันและคุณค่าของประชาธิปไตยอันได้มาด้วยความยากลำบาก และได้รับการทะนุถนอมเป็นเวลายาวนานด้วยความระมัดระวังไม่เพียงแต่จะรอดพ้นจากวิกฤติ แต่ได้หยั่งรากฝังลึก และมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

ความยืดหยุ่นดังกล่าว ซึ่งถูกทดสอบและพิสูจน์ครั้งแล้วครั้งเล่าเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการพัฒนาในอนาคตของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่เปิดกว้างของเราอันได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวาง

หากถามชาวไทยที่คุณอาจได้พบ เขาจะตอบด้วยความมั่นใจว่า เขามีความเชื่อมั่นว่า สังคมที่มีความยืดหยุ่นของเรานั้น ได้รับพลังและแรงต้านทานจากบทบาทที่ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระมหากษัตริย์ของเรา

ในการรักษาความเป็นเลิศของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยที่สืบทอดกันมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นผู้นำที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพระมหากรุณาธิคุณมาโดยตลอด อีกทั้งยังทรงทราบถึงความต้องการของประชาชน และทรงตระหนักถึงพระราชภารกิจในการนำพาประชาชน ดังกล่าวในการประกอบพระราชกรณียกิจนั้น ส่วนใหญ่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงมีรับสั่งเองโดยตรงและทรงเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมที่ได้มีกำหนดขึ้นมาอย่างรอบคอบเพื่อเสริมสร้างความกินดีอยู่ดีของประชาชนของพระองค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากจนในชนบท

ในช่วงเวลากว่าห้าสิบปีที่ทรงครองราชสมบัติ นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดารทั่วทุกภาคของราชอาณาจักรโดยไม่คำนึงถึงความลำบากพระวรกายและความไม่สะดวกสบาย

ต่าง ๆ นานา เพื่อที่จะได้ทรงทราบถึงสภาพการณ์ในแต่ละท้องถิ่นไม่ว่าจะอยู่ห่างไกลเพียงใดอย่างแท้จริง ที่สำคัญซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ในการพัฒนาชนบท คือความปรารถนาให้ชุมชนชนบทสามารถพึ่งพาตนเองได้ การดำเนินการในเรื่องนี้ได้บรรลุผลโดยการจัดหาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผลิตภาคเกษตรกรรม เช่น แหล่งน้ำที่เพียงพอ และระบบการชลประทานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นประชาชนในท้องถิ่นยังได้รับทราบถึงความรู้ความสามารถนำไปปฏิบัติ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการผลิต โดยผ่านตัวอย่างของการสาธิตที่ประสบความสำเร็จ ในส่วนของชาวไทยภูเขาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ภูเขาตามแนวชายแดนไทย - ลาว และ ไทย - พม่า นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงริเริ่มโครงการปลูกพืชทดแทนการปลูกฝิ่นที่มีมาแต่ดั้งเดิม ตลอดจนได้ทรงจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการศึกษาและสาธารณสุขในชุมชนดังกล่าวด้วย จากความสำเร็จของโครงการพัฒนาชาวบ้านนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทำให้ชาวไทยภูเขารู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย

สายใยแห่งความเข้าใจและความรักระหว่างพระบรมราชวงศ์กับประชาชนชาวไทย ไม่เคยที่จะลดน้อยถอยลง แต่กลับดำเนินต่อไปอย่างใกล้ชิด และแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น สถาบันพระมหากษัตริย์ยุคใหม่ได้พิสูจน์ให้ปวงชนชาวไทยเห็นถึงความมีแก่นสารและชีวิตจิตใจ สถาบันพระมหากษัตริย์ได้เป็นศูนย์รวมซึ่งนำประชาชนจากทุกชนชั้น และพื้นฐานอาชีพ รวมทั้งความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกันมารวมกันและให้พวกเขาตระหนักถึงความเป็นไทยที่เป็นมรดกของทุกคน

พลังทางศีลธรรมที่มีศักยภาพขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้เอง ได้ช่วยให้ประเทศชาติหลุดพ้นจากความหายนะ ในหลายวาระได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้เป็นพลังเสริมสร้างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในยามที่ประเทศประสบภาวะวิกฤติของการเผชิญหน้าทางการเมือง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานคำแนะนำซึ่งได้ผ่อนคลายความตึงเครียดและป้องกันการเสียเลือดเนื้อเพิ่มขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานคำแนะนำที่มีคุณค่าเช่นกัน ในช่วงที่ประเทศไทยต้องต่อสู้กับการแทรกซึม โดยทรงชี้แนะหนทางออก ซึ่งมุ่งไปที่การลดความยากจนในชนบท และการก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในความพยายามสร้างสรรค์ของรัฐบาล

พระราชภารกิจดังกล่าวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่างถือเป็นก้าวที่สำคัญในวิวัฒนาการของประชาธิปไตยไทย

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ

ในระยะเวลาสามทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเป็นเพียงไม่กี่ประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่สูงที่สุดในโลก รายได้ต่อหัวได้ขึ้นมาอยู่ที่ระดับเกือบ ๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ. ๑๙๙๖ ซึ่งเป็นการก้าวกระโดดครั้งใหญ่จากระดับที่ไม่ถึง ๗๐๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ. ๑๙๘๐

แต่แล้วในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ วิกฤตการณ์ที่ร้ายแรงซึ่งไม่เคยคาดคิดและไม่เคยประสบมาก่อนก็ได้เกิดขึ้น ประเทศไทยเราจนลงไปในช่วงข้ามคืนกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ กลุ่มที่ไม่มีทุนทรัพย์หรือไม่สามารถพึ่งพาการปกป้องทางสังคม กล่าวคือ กลุ่มคนว่างงาน คนยากจน ธุรกิจขนาดเล็กและชวานารายย่อย

การค้นหาค้นหาตนเองได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางหลังจากวิกฤตการณ์ดังกล่าวควบคู่ไปกับการค้นหา “หนทางใหม่” เราได้พบแรงบันดาลใจในปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสังเคราะห์จากงานที่ได้ทรงปฏิบัติมาตลอดพระชนม์ชีพและประสบการณ์ในด้านการพัฒนา สำหรับประเทศชาตินั้น “เศรษฐกิจพอเพียง” ถือเป็นก้าวไปข้างหน้าอย่างแจ่มชัด เป็นแนวทางการมองปัญหาเพื่อที่จะบรรลุถึงจุดหมายร่วมกันของการพัฒนาที่มั่นคง เป็นธรรมและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อประชาชนทุกคนและทุกชุมชนในประเทศของเรา

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ

นับตั้งแต่วิกฤตการณ์ครั้งนี้ บ่อยครั้งที่โลกาภิวัตน์ได้กลายเป็นแพะรับบาปสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นในยุคใหม่นี้ ด้วยการผลักดันของเทคโนโลยีสารสนเทศ เขตแดนของประเทศต่าง ๆ มีความหมายน้อยลง และนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจโลก

ที่ความผสมผสานเป็นหนึ่งในเดียวมากขึ้นโลกาภิวัตน์อำนาจประโยชน์ให้กับประเทศที่มีความสามารถในการฉวยโอกาสที่เกิดขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ให้โทษอย่างหนักแก่ประเทศที่ไม่ได้เตรียมพร้อมหรือไม่จริงจังกับเรื่องนี้

ประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ ต่างก็สามารถจะถูกกระทบจากความผันแปรภายนอกได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็น ความผันแปรของการไหลเวียนของเงินทุน ความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออก และความเสี่ยงที่เกิดจากผลกระทบจากภายนอกประเทศ นั้นมิได้รับการยกเว้นในเรื่องนี้ หลังจากที่ได้รับประโยชน์อย่างยิ่ง ในระหว่างสามทศวรรษก่อนหน้านั้นซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วแต่เราไม่ได้ป้องกันตัวเองและทำให้ ตกอยู่ท่ามกลางความเสี่ยงอย่างมาก

สำหรับประเทศไทยนั้น ความผันแปรภายนอกที่ร้ายแรงที่สุดคือการไหลเข้าประเทศของเงินทุนจำนวนมาก ในช่วงปลายปี ค.ศ. ๑๙๙๖ เงินกู้ระยะสั้นจากต่างประเทศของภาคเอกชนมีจำนวนสูงขึ้นไปถึง ๗๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน การไหลเข้าของเงินทุนดังกล่าวเปรียบเสมือนดาบสองคม ในขณะที่เงินทุนนั้นช่วยทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เงินทุนดังกล่าวก็ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า เงินทุนไหลออกเร็วกว่าไหลเข้า หลังจากที้นักลงทุนเกิดพฤติกรรมที่ทำตามกระแสในการขาดความเชื่อมั่น ซึ่งได้นำไปสู่วิกฤติการขาดสภาพคล่องและค่าเงินที่มีความรุนแรงมาก

เป็นที่น่าเศร้า โอกาสอันดีได้เสียไป เมื่อเงินทุนที่กู้ยืมมาจากประเทศได้ถูกนำไปใช้ในภาคธุรกิจที่ไม่ได้ก่อให้เกิดผลผลิต การพัฒนาทางเศรษฐกิจถูกให้จำกัดความและเป็นที่ยึดในความหมายที่แคบเกินไป ซึ่งส่งผลให้เกิดความเกินเหตุ และเกินพอ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ รายได้ที่เพิ่มมากขึ้นและการส่งมัตถุเป็นสิ่งที่กลายเป็นเป้าประสงค์มากยิ่งขึ้น ความสับสนระหว่างการใช้จ่ายบริโภคอย่างฟุ่มเฟือยกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจได้เกิดขึ้นดังเช่นในเรื่องของโครงการที่หรูหรา และส่วนประกอบด้านวัตถุดิบหรูหราที่ตามมา สำนึกที่พึงประสงค์ในเรื่องการพึ่งพาตนเองและการใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง ในแง่ของคุณค่าร่วมกัน ค่อย ๆ ถูกทอดทิ้งไป

ในการเร่งรีบที่จะให้บรรลุถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมเราได้ให้ความสำคัญน้อยลงต่อองค์ประกอบ พื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ การขาดความยากจน ผมมีความเชื่อมั่นว่า ความยากจน เป็นต้นเหตุของปัญหาทั้งหลายที่ประเทศเรากำลังประสบอยู่ และได้ทุ่มเทส่วนใหญ่ของชีวิตราชการให้กับการแก้ไขปัญหา ความยากจน ทั้งนี้ ด้วยความเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่าการกระทำดังกล่าวจะช่วยปัญหาแต่ละเรื่องและทุกเรื่อง แต่วิกฤติการณ์ครั้งนี้ ทำให้ช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยขยายกว้างขึ้น ท่ามกลางความเสียหายที่เพิ่มขึ้นและความอบอุ่นทางสังคมที่หายไป การเสาะหาที่ไม่หยุดยั้งซึ่งความมั่งคั่งทางวัตถุเหมือนจะกัดกร่อนความรักความเข้าใจและความห่วงใยซึ่งกันและกัน อันยังส่งผลให้สายใยทางสังคม ความสัมพันธ์ในชุมชนและคุณค่าทางขนบธรรมเนียมประเพณีอ่อนกำลัง

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ

แม้ว่าจะเป็นความเข้าใจผิด โลกาภิวัตน์ในความคิดของผมนั้น อาจจะเป็นพลังขับเคลื่อนสำหรับสิ่งที่ดี และเหนือสิ่งอื่นใด เป็นความจริงแท้ที่ไม่สามารถจัดให้หมดไปหรือหยุดยั้งได้ เราไม่มีทางเลือก นอกจากที่จะผสมผสานประเทศของเราเข้าไป กับสิ่งแวดล้อมใหม่ของโลกนี้ ในการนี้มีความจำเป็นที่เราจะต้องหาทางที่จะได้รับประโยชน์มากที่สุดจากโอกาสที่เกิดขึ้น และในขณะเดียวกันก็ปกป้องตัวเองให้พ้นจากผลที่ไม่พึงประสงค์ของโลกาภิวัตน์นี้

มองจากแง่ที่ดี ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งกับผู้กล่าวว่า เราสามารถฟื้นจากวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๗ ด้วยความเสียสละส่วนตัวอย่างมากและถึงแม้ว่าจะได้เกิดความเสียหายทางสังคมขึ้น แต่ก็เป็นที่แน่ชัดว่าเราจะต้องอาศัย บทเรียนที่เราได้รับจากประสบการณ์ที่ไม่รื่นรมย์ครั้งนี้ เราไม่สามารถจะดำเนินชีวิตตามวิถีทางหรือความเคยชินเดิม ๆ เสมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นได้

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเตือนพวกเราอยู่เสมอให้เราไม่ให้หลงทางหรือสับสน ไม่ให้ถูกล่อลวงโดยความระยิบระยับน่าดึงดูดที่ฉาบฉวยของฉายาที่ไม่มีแก่นสารเช่นการถูกสรรเสริญว่าเป็น “เสือเศรษฐกิจ”

หรือ “ประเทศอุตสาหกรรมใหม่” ซึ่งปรากฏให้เห็นแล้วว่าแทบจะไม่มี ความหมายหรือแก่นสารเลย ในขณะที่ทั้งชาติ กำลังประสบกับความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นจากวิกฤติการณ์ดังกล่าว ปวงชนชาวไทยก็ได้รับพระราชทานกำลังใจจากข้อสังเกตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องการดำรงตนในสถานการณ์วิกฤติเช่นนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหลักการต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาของพระองค์ว่าด้วย “เศรษฐกิจกิจพอเพียง”

ผมมีบ้างอาจแสดงตนว่ามีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงหลักการต่าง ๆ ในระดับของความลึกซึ้งและความซับซ้อนของหลักการนั้น แต่ผมรู้ว่าเป็นการดีที่สุดสำหรับเราที่จะพยายาม ไม่ว่าจะน้อยนิดเพียงใด ในอันที่จะทำความเข้าใจและรับแรงดลใจจากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แรงผลักดันของเศรษฐกิจพอเพียงนี้มี “ทางสายกลาง” เป็นหลักการสำคัญในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม โดยประชาชนในทุกระดับทางสายกลางนี้หากได้ปฏิบัติในทุกระดับของปัจเจกชน ครอบครัวและชุมชนตลอดจนโดยรวม ในแง่ของยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับชาติที่สมดุลแล้วจะสามารถใช้เป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับทุกคนในการรับมือกับการแข่งขันและการท้าทายของโลกปัจจุบันได้ ความพอเพียงในแง่ของปัจเจกชนหมายถึงการดำรงชีวิตที่มีความสุขสบายพอสมควร โดยปราศจากความเกินพอความฟุ้งเฟ้อในสิ่งฟุ่มเฟือย แต่อยู่อย่างพอมีพอกิน ความพอเพียงนี้คือความพอประมาณ ในกิจกรรมของมนุษย์ทั้งหลาย พอในความต้องการและยับยั้งความโลภให้อยู่ในขอบเขตของการสนับสนุนและพึ่งพาตนเอง พอมีพอกินในการดำรงชีพ หากคนเรามีความโลภน้อยลง คนเราก็จะไม่เบียดเบียนคนอื่นในอันที่จะบรรลุถึงความต้องการ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็สามารถลดความเสี่ยงของคนเราต่อความเกินเหตุและความเกินพอทั้งในการไฝหาความมั่งคั่งและความต้องการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ซึ่งเป็นคุณลักษณะของช่วงที่นำไปสู่วิกฤติการณ์

เศรษฐกิจพอเพียงนี้ไม่ได้สนับสนุนหลักการปิดล้อมตนเองแต่ตระหนักถึงกระบวนการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของโลกมากขึ้น แต่สิ่งที่เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งหวังและเสริมสร้าง คือหนทางที่ราบรื่นและประสบความสำเร็จที่ดีกว่าในการผสมผสานเศรษฐกิจเข้ากับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ไม่เลือกหน้าและปั่นป่วน “ทางสายกลาง” อาจจะเป็นหนทางที่ใฝ่เรือแห่งความพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันสามารถถูกคัดลอกและปรับเพื่อป้องกันมิให้เรือล่มเนื่องจากการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันที่มากเกินไป พวกเราทั้งหลายได้ประจักษ์แล้วว่า การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันที่มากเกินไปทำให้เรามีความเสี่ยงสูงยิ่งต่อความอ้าเอใจของเงินทุนระหว่างประเทศซึ่งในตัวของมันเองนั้นไม่ได้รับการป้องกันจากพฤติกรรมที่ทำตามกระแส

ความรู้เป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง พระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ของเราทุกพระองค์ได้ทรงให้ความสำคัญต่อการศึกษาศึกษาจากโลกภายนอกเพื่อให้ประเทศชาติอยู่รอดและทันสมัย การแสวงหาความรู้ในปัจจุบันไม่เฉพาะแต่ศาสตร์และเทคโนโลยีแขนงต่าง ๆ เท่านั้นแต่รวมถึงประสบการณ์ในการพัฒนาและปฏิรูปของประเทศอื่น ๆ ด้วยซึ่งยังคงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาศักยภาพและการกำหนดแนวทางการพัฒนาของประเทศเรา ในเรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขอให้มีความระมัดระวังในการนำความรู้ไปใช้ “ยิ่งไปกว่านั้น จะต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการนำทฤษฎีหรือวิธีการที่ยังไม่ได้รับการทดสอบไปใช้ในการวางแผนหรือปฏิบัติ”

คำถามที่ผมเคยถามตัวเองอยู่บ่อย ๆ ในเรื่องนี้ แม้ว่าจะได้เปรียบในการมองย้อนหลังก็ตาม ก็คือ เรามีความแคลงใจน้อยไปหรือไม่เราดำเนินการรวดเร็วเกินไปในการยอมรับพลังของตลาดจากภายนอกหรือไม่และเราสามารถเลือกปฏิบัติและเลือกแนวทางที่เหมาะสมกว่านี้ได้หรือไม่

เศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเสริมสร้างการเอื้อประโยชน์และความกลมกลืนระหว่างมนุษย์และสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ วิกฤติการณ์ในครั้งนี้ได้ทำให้เราประจักษ์ถึงพระราชกรณียกิจที่ได้ทรงปฏิบัติมาตลอดพระชนมชีพในด้านเกษตรกรรมและการอนุรักษ์ ซึ่งกลายมาเป็นโครงการในพระราชดำริจำนวนมากมาย เกษตรกรรม – แหล่งรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งยังยากจนอยู่ – สามารถเป็นกันชนป้องกันต่อความผันแปรภายนอกและแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการกลับไปสู่ความธรรมดาสามัญเป็นเวลานานเกินไปแล้วที่ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้นำไปสู่การสิ้นสลายไปอย่างรวดเร็วของทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่ได้ประเมินค่าไว้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการสร้างขึ้นมาทดแทนการอนุรักษ์เป็นองค์ประกอบสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสอน

พวกเราด้วยการสร้างตัวอย่างอย่างจริงจังไม่ว่าจะเป็นโครงการในพระราชดำริที่จะรักษาแหล่งน้ำโดยการปลูกป่าทดแทน หรือการลดการทำลายป่าหรือการใช้ประโยชน์จากพลังงานธรรมชาติที่มีคุณภาพในการทำพลังงาน เช่น การนำกระแสไฟฟ้ามาใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าและการชลประทาน เป็นต้น

เหนือสิ่งอื่นใดในฐานะที่เป็นปัจจัยที่ไม่เปลี่ยนแปลงในสมการทั้งหมดคือความจำเป็น “ที่จะต้องเสริมสร้างสายใยทางศีลธรรมของชาติ เพื่อว่าทุก ๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจจะได้ยึดหลักการของความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักการแรกและเหนืออื่นใด”

เป็นความจริงที่ว่า บางครั้งผู้คนอาจจะเสียขวัญเป็นอย่างมาก หากพวกเขากลายเป็นยาจกไปในเวลาเพียงข้ามคืน แต่ละคนอาจจะทำอะไรตามใจชอบและแทบจะไม่ห่วงใยต่อเพื่อนร่วมชาติเลย แต่สายใยแห่งศีลธรรมหากถูกเสริมสร้างอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดขีดความสามารถในการปรับตัวและความอ่อนตัวของประเทศ และดูเหมือนจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เราพ้นจากวิกฤตการณ์ครั้งนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีความเหมาะสมในแง่ของช่วงเวลาในการนำทางไปสู่เบื้องหน้าปรัชญาดังกล่าวได้มอบความหวังแก่ประชาชนของพระองค์ในยามที่มีความต้องการเป็นอย่างยิ่งและได้รับการตอบรับอย่างดีจึงจนได้กลายเป็นรากฐานในการยกร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๙) และนอกเหนือจากขอบเขตในประเทศ “เศรษฐกิจพอเพียง” ได้รับการชื่นชมโดยประชาคมระหว่างประเทศในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (อังคัตถ) ครั้งที่ ๑๐ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ซึ่งได้ถวายสมัญญานามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงเป็น

“พระมหากษัตริย์นักพัฒนา”

ผมขออนุญาตกล่าวถึงการถวายราชสดุดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในถ้อยแถลงของที่ประชุมอังคัตถครั้งที่ ๑๐ ซึ่งมีข้อความดังนี้

“ความยึดหยุ่นอันน่าชื่นชมนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของชาติไทยความเข้มแข็งนี้เกิดขึ้นและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์อันเป็นศูนย์รวมดวงใจของชาวไทยทั้งชาติ ด้วยความเป็นพระประมุขที่เปี่ยมด้วยพระมหากรุณาธิคุณจึงทรงได้รับความรักและความจงรักภักดีอย่างยิ่งจากพสกนิกรชาวไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานแนวพระราชดำริเพื่อเป็นรากฐานของยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ ปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ขณะนี้สถิตอยู่ในศูนย์กลางของแนวคิดด้านการพัฒนาของประเทศไทย ประสบการณ์ของประเทศไทยเป็นบทเรียนพื้นฐานสำหรับพวกเราทุกคน และชาติไทยก็เป็นประจักษ์พยานที่แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถและพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ

เท่าที่ผ่านมา และในความเห็นของผมนั้นก็ยังคงจะเป็นเช่นนี้ตลอดไป จุดหมายปลายทางของประเทศไทยมีความเกี่ยวพันอย่างมั่นคงกับพระปรีชาสามารถและพลังรวมใจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในช่วงระยะเวลาห้าสิบปีที่ได้ทรงครองราชย์สมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงแสดงถึงความมีแก่นสารและความมีชีวิตจิตใจของสถาบันสูงสุดของพวกเราทรงเป็นประทีปนำทางให้พวกเราผ่านการปรับเปลี่ยนที่ยากลำบากแต่แน่นอนไปได้ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีความทันสมัยอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ขอขอบคุณ

*****